

Bijlage 10 - Determinatielijsten

Keramik

Vnr	Complex	Compl.dat.	Materiaal	C	Vorm	Typenr	Rand	Overig	Tot.	MAE	Objectdat.	Opmerkingen
1	aanleg voorste kamer	1600-1775	majolica		bord	m-bor-	0	1	1	1	1625-1650	polychroom, achterzijde letter M?, hoort bij V2
1	aanleg voorste kamer	1600-1750	majolica		bord	m-bor-	0	2	2	1	1750-1800	Fries, blauw-wit, grof geschilderd
2	onder plavuizen	1600-1825	industrieel aardewerk	C01	theepot	iw-the-3?	1	2	3	1	1790-1825	Engelse pearlware, blauw strobloemendecor en bovenglazuur rood en goud (Imari)
2	onder plavuizen	1600-1825	faience		bord	f-bor-	0	1	1	1	1775-1825	schotel, decor groen-rood, slingers
2	onder plavuizen	1600-1825	pijpaarde		tabakspijp	pij-	1	0	1	1	1750-1800	Gouda, merk 66 met kroon
2	onder plavuizen	1600-1825	majolica		bord	m-bor-	2	1	3	1	1625-1650	polychroom, vlag: dubbele zigzag, eronder witte band, hoort bij V1
2	onder plavuizen	1600-1825	majolica		bord	m-bor-	0	1	1	1	1625-1650	rozet op spiegel, blauw-oranje
6	tussen S7 en S9	1650-1700	majolica		bord	m-bor-	0	1	1	1	1650-1700	Fries, vlag paars gespikkeld met witte lijnen erin, blauwe concentrische cirkels
7	assige laag ten W S13	1710-1730	majolica		bord	m-bor-	1	1	2	1	1700-1725	Fries, paars-geel
7	assige laag ten W S13	1710-1730	pijpaarde		tabakspijp	pij-	2	5	7	2	1710-1730	geen hielmerk
11	aanleg stal	1600-1650	roodbakkend aardewerk		deksel	r-dek-	1	0	1	1	1625-1675	bovenzijde glazuur
11	aanleg stal	1600-1650	roodbakkend aardewerk		indet	r-	0	1	1	1	1600-1650	klein stukje Nhslib
24	vulling asput S71	1850-1900	pijpaarde		tabakspijp	pij-	0	6	6	1		stelen
24	vulling asput S71	1850-1900	europes porselein		tabakspijp	ep-	1	0	1	1	1850-1900	groene beschildering, korte steel
26	insteek S6	1575-1650	roodbakkend aardewerk		bakpan	r-bak-5	2	1	3	1	1575-1650	
30	onder plavuizen S21	1750-1900	witbakkend aardewerk		komfoor	w-kmf-11?	1	0	1	1	1750-1900	groen-geel, Fries
31	wandtegels uit muur	1650-1700	pijpaarde		tabakspijp	pij-	1	0	1	1	1650-1700	geen hiel
32	blootleggen S72	1550-1625	witbakkend aardewerk		kop	w-kop-	0	1	1	1	1550-1625	inwendig geel
34	verdiepen langs zuidgevel	1550-1600	roodbakkend aardewerk		kan	r-kan-	0	4	4	1	1550-1600	uitwendig deels glazuur, ribbels, hoort bij V44 (hierbij gevoegd)
34	verdiepen langs zuidgevel	1550-1600	roodbakkend aardewerk		grape	r-gra-	0	1	1	1		
36	tegen oostkant S8	1625-1700	roodbakkend aardewerk	C01	grape	r-gra-119	6	15	21	1	1625-1700	in veel stukken gebroken
36	tegen oostkant S8	1625-1700	pijpaarde		tabakspijp	pij-	0	1	1	1		steel
38	insteek S13	1625-1700	witbakkend aardewerk		indet	w-	0	1	1	1	1600-1700	geheel groen
38	insteek S13	1625-1700	steengoed 1		knikker		1	0	1	1		
38	insteek S13	1625-1700	pijpaarde		tabakspijp	pij-	0	4	4	1	1625-1700	stelen, dun
40	ten westen S8	1750-1800	faience		bord	f-bor-1	1	0	1	1	1775-1800	Delfts, pauwenbord, blauw decor, gele rand
40	ten westen S8	1750-1800	faience		bord	f-bor-	1	0	1	1	1750-1850	blauw decor
40	ten westen S8	1750-1800	witbakkend aardewerk		indet	w-	0	1	1	1	1600-1700	geheel groen, hoort bij V38
41	aanleg wp 2	1575-1625	roodbakkend aardewerk		bord	r-bor-6	1	1	2	1	1575-1650	vlag, groene spiegel
41	aanleg wp 2	1575-1625	roodbakkend aardewerk		indet	r-	1	0	1	1		geen glazuur, kraagrand
41	aanleg wp 2	1575-1625	witbakkend aardewerk		indet	w-	0	2	2	1	1575-1625	groen-geel
41	aanleg wp 2	1575-1625	witbakkend aardewerk		kop	w-kop-	1	0	1	1	1550-1625	inwendig geel
41	aanleg wp 2	1575-1625	witbakkend aardewerk		bakpan	w-bak-	0	1	1	1		inwendig groen
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	steengoed 2		kan	s2-kan-55	1	0	1	1	1525-1550	Frechen/Keulen, onversierd
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	steengoed 2		kan	s2-kan-	0	1	1	1	1525-1575	Frechen/keulen, band met versiering

42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	steengoed 2		kan	s2-kan-	0	8	8	1	1500-1575	kan met standring, onversierd, Raeren?
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	pijpaarde		tabakspijp	pij-	0	3	3	1	1625-1700	ruis? Dunne stelen
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	italiaans tinglazuuraardewerk		bord	i-bor-	0	1	1	1	1590-1625	berrettino, Ligurisch randje
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	witbakkend aardewerk		bakpan	w-bak-5	1	0	1	1	1575-1625	inwendig groen
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	witbakkend aardewerk		kop	w-kop-7?	1	0	1	1	1550-1600	inwendig geel
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	witbakkend aardewerk		kan?	w-kan?	0	1	1	1	1550-1625	aanzet hoog oor, geheel groen
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk		bakpan	r-bak-5	2	1	2	1	1550-1625	
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk		vuurstolp	r-vst-	1	0	1	1		geen glazuur, beroet, rond
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk		indet	r-	1	18	19	1		
44	direct op zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk		vuurstolp	r-vst-1	1	0	1	1		uitwendig glazuur, beroet
44	direct op zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk	C01	kan	r-kan-53	1	0	1	1	1550-1625	inwendig glazuur, uitwendig aanslag, gat in bodem, iets geknepen oor, 4 scherven uit V34
45	onder muur S79	1600-1650	majolica		bord	m-bor-	0	1	1	1	1600-1650	klein fragment, blauw-geel
48	couperen S82	1500-1650	roodbakkend aardewerk		indet	r-	0	1	1	1	1500-1650	wandfragment
49	couperen S86	1550-1650	roodbakkend aardewerk		test?	r-tes-	0	1	1	1		bodem standring, geen glazuur
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk		bakpan	r-bak-1	3	0	3	1		
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk		bakpan	r-bak-5	1	0	1	1		
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk		bakpan	r-bak-	0	5	5	0		
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	steengoed 2		kan	s2-kan-	0	1	1	1	1575-1600	fragment hals, versierd Renaissancemotieven, Raeren
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	steengoed 2		indet	s2-	0	2	2	0		onversierd
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	roodbakkend aardewerk		indet	r-	3	20	23	3		
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	witbakkend aardewerk		bakpan	w-bak-5	1	1	2	1		geel
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	witbakkend aardewerk		kop	w-kop-	0	1	1	1		inwendig geel
51	verdiepen wp 3, zwarte laag	1575-1600	witbakkend aardewerk		indet	w-	1	3	4	2		groen
52	couperen S81	1100-1325	kogelpotaardewerk		indet	kp-	0	1	1	1		wandfragment
53	onder zwarte laag	1500-1550	roodbakkend aardewerk		bord	r-bor-1	2	1	3	1	1500-1550	sgraffito, geel oppervlak
53	onder zwarte laag	1500-1550	roodbakkend aardewerk		bakpan	r-bak-	0	2	2	1		
53	onder zwarte laag	1500-1550	witbakkend aardewerk		indet	w-	1	0	1	1	1500-1600	geheel groen, bolle vorm, ribbels, import?
55	S94, laag 14?	1500-1550	roodbakkend aardewerk	C01	bord	r-bor-1	1	0	1	1	1500-1550	sgraffito, geel oppervlak
55	S94, laag 14?	1500-1550	roodbakkend aardewerk		indet	r-	1	0	1	1		onverdikte rand
58	insteek waterput S93	1575-1650	roodbakkend aardewerk		indet	r-	0	1	1	1	1575-1650	randscherf met ribbels, uitwendig vlekkelig glazuur
59	puinlaag in kelder S105	1600-1650	roodbakkend aardewerk		kan?	r-kan?	0	6	6	1	1575-1650	grote bodem met standring dia 16 cm, bewust gat in onderkant, inwendig glazuur
60	kleilaag onder puinlaag in S90	1250-1300	steengoed 5		kan	s5-kan	0	13	13	1	1200-1280	geknepen standring

60	kleilaag onder puinlaag in S90	1250-1300	grijsbakkend aardewerk		indet	g-	0	1	1	1	1250-1400	
60	kleilaag onder puinlaag in S90	1250-1300	roodbakkend aardewerk		indet	r-	0	1	1	1	1250-1350	afwijkend bleek baksel, geglazuurd
62	puinlaag in kelder S105	1600-1650	roodbakkend aardewerk		indet	r-	0	2	2	1		
62	puinlaag in kelder S105	1600-1650	witbakkend aardewerk		kop	w-kop-11?	1	5	6	1		geheel groen
62	puinlaag in kelder S105	1600-1650	italiaans tinglazuuraardewerk	C01	bord	i-bor-	0	1	1	1	1550-1600	Montelupo, spiralen, blauw-oranje, of toch Nederlands?
63	onder puinlaag S105	1600-1625	spaans tinglazuuraardewerk		bord?	sp-bor-	0	1	1	1		witte majolica, afwijkend baksel, onbeschilderd, Spaans?
64	kleilaag onder puinlaag in S90	1200-1325	kogelpotaardewerk		indet	kp-	0	2	2	1		zandmagering
68	zwarte laag op S108	1575-1600	roodbakkend aardewerk		pispot	r-pis-5	1	10	11	1	1575-1625	geknepen oor, inwendig glazuur, beroet
68	zwarte laag op S108	1575-1600	roodbakkend aardewerk		bord	r-bor-1	1	0	1	1	1500-1575	slibbogen op vlag
68	zwarte laag op S108	1575-1600	italiaans tinglazuuraardewerk		bord	i-bor-	1	0	1	1		berrettino
68	zwarte laag op S108	1575-1600	roodbakkend aardewerk		kop	r-kop-	1	0	1	1		r-kop-2?
69	zwarte laag op S107	1575-1600	witbakkend aardewerk		kop	w-kop-9?	2	0	2	1		inwendig groen
69	zwarte laag op S107	1575-1600	witbakkend aardewerk		indet	w-	0	1	1	1		groen
69	zwarte laag op S107	1575-1600	roodbakkend aardewerk		grape	r-gra-	1	0	1	1	1550-1625	kraagrand
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	roodbakkend aardewerk		bord	r-bor-	0	1	1	1	1575-1650	klein stukje Nhslib
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	roodbakkend aardewerk		vuurstolp	r-vst-1	1	0	1	1		rond, geen glazuur, beroet
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	roodbakkend aardewerk		bakpan	r-bak-20?	1	0	1	1		
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	roodbakkend aardewerk		kop	r-kop-	1	0	1	1		inwendig geel
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	roodbakkend aardewerk		test?	r-tes-	1	0	1	1		geen glazuur
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	roodbakkend aardewerk		indet	r-	0	1	1	1		1 zijde groen
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	roodbakkend aardewerk		indet	r-	0	1	1	1		ribbels op schouder, grote vorm
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	steengoed 2		indet	s2-	0	1	1	1		Frechen/Keulen
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	industrieel aardewerk		indet	iw-	0	1	1	1	1800-1900	klein stukje, ruis, drukdecor
73	mestkuil S96, laag 11	1575-1625	witbakkend aardewerk		indet	w-	0	2	2	1		groen
74	mestkuil S96, laag 12	1550-1650	roodbakkend aardewerk		indet	r-	0	1	1	1		schouder
75	pot met as	1550-1625	roodbakkend aardewerk	C01	pot	r-pot-	0	1	1	1	1550-1625	bodem standing, dikwandig, geheel glazuur

Bouwkeramiek

Vnr	Snr	Complex	BK	materiaal	vorm	aantal	MAE	afmeting	datering	type	decor	hoek	opmerkingen
1	0		BK01	majolica	wandtegel	1	1	?x?x14 mm	1620-1650		hond binnen accolade, blauw	meanders	incompleet
1	0			majolica	wandtegel	2	1	?x?x14 mm	1620-1650		hond binnen accolade, blauw	meanders	incompleet, geel baksel
2	0			majolica	wandtegel	1	1		1620-1660		onduidelijk binnen accolade	meanders	fragment
2	0			majolica	wandtegel	1	1		1600-1650	A.01.21.01	pompadour	uitgespaard	fragment
4	0			majolica	wandtegel	3	2	?x?x11 mm	1650-1700		cupido met pijl en boog	kleine ossenkoppen	lichtrood baksel
5	5	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	5	2	?x?x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pompadour	uitgespaard	fragmenten
5	5	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1	129x?x13 mm			ruiter, blauw	kleine ossenkoppen	incompleet
5	5	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	4	2	133x?x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp (bloem ontbreekt), veelkleurig	wingerdblاد	fragmenten

6	0			majolica	wandteg	1	1		1620-1650	A.05.01.03	onduidelijk	wingerd	fragment
6	0			majolica	wandteg	6	1	?x?x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pomp	uitgespaard	fragmenten
6	0			majolica	wandteg	3	1	?x?x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pomp	uitgespaard	fragmenten
8	0			majolica	wandteg	2	1		1620-1650	A.01.05.76	druiventros diagonaal, veelkleurig	lelies	fragmenten
8	0			faience	wandteg	1	1		1700-1800		tafereel binnen cirkel, mangaan	ossenkop	fragment
11	0		BK01	majolica	wandteg	1	1	132x?x9 mm	1630-1660		ornament met tulpen, blauw	bloem	incompleet, geel baksel
11	0		BK02	faience	wandteg	1	1	?x?x7 mm	1700-1800		personificatie (De Hoop o.i.d.), mangaan		fragment
11	0			faience	wandteg	1	1	?x?x9 mm	1650-1700		cupido, blauw	kleine ossenkoppen	fragment
11	0			faience	wandteg	2	1	?x?x8 mm	1700-1800		landschap in cirkel, mangaan	ossenkop	fragment
11	0			majolica	wandteg	1	1		1620-1650	A.05.01.03	onduidelijk	wingerd	fragment
11	0			majolica	wandteg	1	1		1625-1675		onduidelijk	kleine ossenkoppen	fragment
11	0			faience	wandteg	4	1	?x?x8 mm	1700-1800	A.01.05.10	ornamentteg (Jeruzalemsveren), mangaan		fragmenten, als 27-BK08
16	54	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandteg	1	1	132x?x13 mm	1620-1650	A.01.05.76	druiventros diagonaal, veelkleurig	lelies	incompleet
16	54	ingemetseld in muur	BK02	majolica	wandteg	1	1	134x134x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerd	incompleet
16	54	ingemetseld in muur		majolica	wandteg	6	1	132x?x13 mm	1620-1650	A.01.05.76	druiventros diagonaal, veelkleurig	lelies	incompleet
16	54	ingemetseld in muur		faience	wandteg	15	1	?x?x10 mm	1700-1800		landschap in cirkel, mangaan	ossenkop	fragmenten, zwarte aanslag (uit schouw)
18	5	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandteg	1	1	132x132x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pomp	uitgespaard	compleet
18	5	ingemetseld in muur	BK02	majolica	wandteg	1	1	134x134x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pomp	uitgespaard	compleet
18	5	ingemetseld in muur	BK03	majolica	wandteg	1	1	135x135x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pomp	uitgespaard	compleet
18	5	ingemetseld in muur	BK04	majolica	wandteg	1	1	135x135x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pomp	uitgespaard	compleet
18	5	ingemetseld in muur	BK05	majolica	wandteg	1	1	131x131x13 mm	1620-1650	A.01.05.74	granaatappel diagonaal, veelkleurig	lelies	compleet
18	5	ingemetseld in muur	BK06	majolica	wandteg	1	1	132x132x13 mm	1620-1650	A.01.05.74	granaatappel diagonaal, veelkleurig	lelies	compleet
18	5	ingemetseld in muur		majolica	wandteg	5	1	?x?x13 mm	1620-1650	A.01.05.74	granaatappel diagonaal, veelkleurig	lelies	fragmenten
24	71	put		faience	wandteg	5	1	?x?x7 mm	1700-1800		landschap in cirkel, mangaan	ossenkop	fragmenten
24	71	put		faience	wandteg	1	1		1700-1800		onduidelijk, mangaan		fragmentje, wrsch onderdeel tableau
24	71	put		majolica	wandteg	1	1	?x?x16 mm	1600-1650	A.01.21.01	pomp	uitgespaard	fragment, mogelijk van nisvloertegel (dikte)
25	71	vloer	BK01	majolica	wandteg	1	1	135x135x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pomp	uitgespaard	compleet
25	71	vloer	BK02	majolica	wandteg	1	1	132x132x13 mm	1620-1650	A.01.05.74	granaatappel diagonaal, veelkleurig	lelies	compleet
25	71	vloer		majolica	wandteg	1	1	132x?x14 mm	1620-1650	A.01.05.76	druiventros diagonaal, veelkleurig	lelies	incompleet
25	71	vloer		majolica	wandteg	1	1	134x?x15 mm	1620-1650		tulp in gekarteld kwadraat, veelkleurig	lelies	incompleet

27	48	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandtegel	1	1	134x134x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandtegel	1	1	134x134x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	Turkse lelie, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK02	majolica	wandtegel	1	1	134x134x14 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK02	majolica	wandtegel	1	1	134x?x16 mm	1620-1650	A.05.01.03	Turkse lelie, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK03	majolica	wandtegel	1	1	134x134x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK03	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK04	majolica	wandtegel	1	1		1620-1650		kievitsbloemen in gekarteld kwadraat, veelkleurig	lilies	vrijwel compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK04	majolica	wandtegel	1	1	134x134x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK05	majolica	wandtegel	1	1	131x131x13 mm	1620-1650		kievitsbloemen in gekarteld kwadraat, veelkleurig	lilies	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK05	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK06	faience	wandtegel	1	1	130x130x7 mm	1750-1800		Bijbels in cirkel, 12j Jezus in de tempel, mangaan	ossenkop	vrijwel compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK06	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	Turkse lelie, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK07	faience	wandtegel	1	1	133x133x7 mm	1700-1800		Bijbels in cirkel, mangaan	ossenkop	compleet, zware kalkaanslag
27	48	ingemetseld in muur	BK07	majolica	wandtegel	1	1	134x134x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK08	faience	wandtegel	1	1	126x126x8 mm	1700-1800	A.01.05.10	ornamenttegel (Jeruzalemsveren), mangaan		compleet
27	48	ingemetseld in muur	BK09	majolica	wandtegel	1	1	134x?x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem, veelkleurig	wingerdblاد	incompleet
27	48	ingemetseld in muur		faience	wandtegel	1	1	?x?x8 mm	1700-1800	A.01.05.10	ornamenttegel (Jeruzalemsveren), mangaan		fragmenten, als 27-BK08
27	48	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1	134x134x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp (gesloten bloem), veelkleurig	wingerdblاد	incompleet
27	48	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.05.01.03	tulp (gesloten bloem), veelkleurig	wingerdblاد	incompleet
29	10	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandtegel	1	1	132x132x14 mm	1620-1650	A.01.05.76	druiventros diagonaal, veelkleurig	lilies	compleet
29	10	ingemetseld in muur	BK02	majolica	wandtegel	1	1	131x?x14 mm	1620-1650		kievitsbloemen in gekarteld kwadraat, veelkleurig	lilies	vrijwel compleet
29	10	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.01.05.76	druiventros diagonaal, veelkleurig	lilies	fragment
30	21	onder plavuizen		majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.01.05.74	granaatappel diagonaal, veelkleurig	lilies	klein fragment
31	26	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
31	26	ingemetseld in muur	BK02	majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.01.05.74	granaatappel diagonaal, veelkleurig	lilies	compleet, zwaar beschadigd
31	26	ingemetseld in muur	BK03	majolica	wandtegel	1	1	134x134x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
31	26	ingemetseld in muur	BK04	majolica	wandtegel	1	1	130x130x12 mm	1625-1675		lezende man	ossenkop	vrijwel compleet

31	26	ingemetseld in muur	BK05	majolica	wandtegel	1	1	135x135x14 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
31	26	ingemetseld in muur	BK06	majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.05.01.03	Turkse lelie, veelkleurig	wingerdblاد	vrijwel compleet
31	26	ingemetseld in muur	BK07	majolica	wandtegel	1	1	?x?x12 mm	1625-1675		ruiter, blauw	kleine ossenkoppen	fragmenten
31	26	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.05.01.03	bloem (onduidelijk), veelkleurig	wingerdblاد	incompleet, zwaar beschadigd
31	26	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.05.01.03	bloem (onduidelijk), veelkleurig	wingerdblاد	incompleet, zwaar beschadigd
33	5	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	5	2		1600-1650	A.01.21.01	pompadour	uitgespaard	fragmenten
33	5	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1	?x?x12 mm	1625-1675		ruiter, blauw	ossenkop	fragment
36	8			majolica	wandtegel	1	1				indet		klein fragment
37	0		BK01	faience	wandtegel	1	1	?x?x8 mm	1750-1800		Bijbels in cirkel, Dans van Salome, mangaan	ossenkop	incompleet
37	0			majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.05.01.03	tulp (bloem ontbreekt), veelkleurig	wingerdblاد	fragment
37	0			faience	wandtegel	1	1	?x?x7 mm			cirkel, blauw	spinnenkop	fragment
37	0			majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.01.05.74	granaatappel diagonaal, veelkleurig	lelies	fragment
37	0			faience	wandtegel	5	1		1720-1850		landschap/Bijbels in cirkel, mangaan	ossenkop	fragmenten
46	73	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandtegel	1	1	134x134x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pompadour	uitgespaard	compleet
46	73	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem (bloem ontbreekt), veelkleurig	wingerdblاد	compleet, beschadigd
46	73	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	1	1	135x135x14 mm	1600-1650	A.01.21.01	pompadour	uitgespaard	incompleet
50	33	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandtegel	1	1	134x134x14 mm	1620-1650	A.05.01.03	Turkse lelie, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
50	33	ingemetseld in muur	BK02	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
50	33	ingemetseld in muur	BK03	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
50	33	ingemetseld in muur	BK04	majolica	wandtegel	1	1	134x134x14 mm	1620-1650	A.05.01.03	kievitsbloem, veelkleurig	wingerdblاد	compleet
50	33	ingemetseld in muur	BK05	majolica	wandtegel	1	1	132x132x13 mm	1625-1675		ridder te paard met lans, blauw	ossenkop	vrijwel compleet, rood baksel
50	33	ingemetseld in muur	BK06	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1620-1650	A.05.01.03	Turkse lelie, veelkleurig	wingerdblاد	incompleet
50	33	ingemetseld in muur	BK07	majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerdblاد	fragmenten
54	0	aanleg wp 4		roodbakkend aardewerk	asputtegel	1		B: > 16 D: 4					kwart, beroet, afgesleten
62	0	puinlaag in kelder S105		roodbakkend aardewerk	plavuis	1		16,5x16,5x3					ongeglazuurd, beroet
62	0	puinlaag in kelder S105		roodbakkend aardewerk	plavuis	5		15,5x15,5x2,5					ongeglazuurd, 1 beroet, afgesleten
62	105	uit kelder		roodbakkend aardewerk	plavuis	6	6	155x155x30 mm	1500-1600		ongeglazuurd, 2x licht beroet		
65	0	stort		majolica	wandtegel	2	2		1620-1650	A.01.05.76	druiventros diagonaal, veelkleurig	lelies	fragmenten
65	0	stort		majolica	wandtegel	1	1		1620-1650	A.01.05.74	granaatappel diagonaal, veelkleurig	lelies	fragment

70	20	ingemetseld in muur	BK01	majolica	wandtegel	1	1	135x135x14 mm	1600-1650	A.01.21.01	pompador	uitgespaard	compleet
70	20	ingemetseld in muur	BK02	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pompador	uitgespaard	compleet
70	20	ingemetseld in muur	BK03	majolica	wandtegel	1	1	135x135x14 mm	1600-1650	A.01.21.01	pompador	uitgespaard	compleet
70	20	ingemetseld in muur	BK04	majolica	wandtegel	1	1	135x135x15 mm	1600-1650	A.01.21.01	pompador	uitgespaard	compleet
70	20	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	3	3		1600-1650	A.01.21.01	pompador	uitgespaard	fragmenten
71	33	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	2	2		1620-1650	A.05.01.03	bloem (1x tulp), veelkleurig	wingerdblad	fragmenten
71	33	ingemetseld in muur		majolica	wandtegel	2	2		1620-1650	A.05.01.03	tulp, veelkleurig	wingerdblad	fragmenten
76	0	los		majolica	wandtegel	1	1		1600-1650	A.01.21.01	pompador	uitgespaard	zwaar beschadigd

Metaal

Vnr	Complex	Complexdat.	M	Materiaal	Vorm	n	Afmeting	Datering	Opmerkingen
1	aanleg voorste kamer	1600-1775		koper	munt	1	20 mm	1681	duit Gelderland
1	aanleg voorste kamer	1600-1775		lood	indet	1			lood indet
3	puntvondst	nvt		zilver	munt	1	18 mm	ca 16de eeuw	stuiver?, vz: vierpas, kz: onduidelijk; rand volledig gesnoeid
3	puntvondst	nvt		zilver	munt	1	20 mm	ca 17de eeuw	(zilver+koper), dubbele stuiver?, klimmende leeuw
4	puntvondst	nvt		koper	munt	1	21 mm	ca 1739-1757	duit Utrecht (afgesleten)
4	puntvondst	nvt		lood	indet	1			snipper lood
7	assige laag ten W S13	1710-1730		koper	munt	1	21 mm	1686	duit Friesland
7	assige laag ten W S13	1710-1730	M01	messing	riemhanger	1	62 mm	1600-1650	riemhanger met ring, versierd
9	verbrand materiaal binnen S6	1800-1950		messing	ring	2	26 mm		
10	molmlaag op plavuizen S14	1900-1975		koper	munt	1	22 mm	1951	1 cent
12	puntvondst	nvt		messing	rekenpenning	1		1732-1783	fragment, als 35-M10
13	puntvondst	nvt		koper	munt	1	22 mm	1780	duit Holland
14	puntvondst	nvt		ijzer	beitel	1	14 cm		
15	puntvondst	nvt		messing	indet	2			divers messing indet
17	puntvondst	nvt	M01	lood	gewicht	1	26 mm	1627?	keur Hoorn: wapen Hoorn + IC + wrsch 27 = 1627?; 57,5 gram (1/8 Troois pond = 61,5 gr)
17	puntvondst	nvt		lood	kogel	1	11 mm		musketkogel
19	onder plavuizen S21	1675-1800		koper	munt	1	22 mm	179..	duit Zeeland
20	puntvondst	nvt	M01	messing	mesheft	1	79 mm	1650-1700	echtpaar, huwelijksgegeschenk?, fraaie staat
21	tussen plavuis en S47	1800-1975		koper	munt	1	14 mm	1914	1/2 cent
22	onder vloer S51	1675-1800		koper	munt	1	20 mm	1722	duit Utrecht
22	onder vloer S51	1675-1800	M01	koper	munt	1	21 mm	1766	duit Utrecht, fraaie staat
22	onder vloer S51	1675-1800		lood	indet	1			snipper lood
23	puntvondst	nvt	M01	messing	kogelbel	1	42 mm		paardentuigage, kerkje: kruis
24	vulling put S71	1900-1925		aluminium	tube	1		1940-1975	fragment tube
28	onder bakstenen S34	1675-1800	M01	messing	boekbeslag	1	53x43 mm		groot scharnier boekbeslag, statenbijbel?
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	23 mm	1702	duit Holland
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M03	koper	munt	1	20 mm	1768	duit Zeeland
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M04	koper	munt	1	23 mm	1783	1/4 stuber Gulich und Bergische Land

35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	21 mm	1765	duit Holland
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	22mm	17...	duit Holland
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	21 mm	1794	duit Zeeland
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	20 mm	1790	1 pfennig, Hessen Darmstadt
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M01	koper	munt	1	22 mm	1757	duit Zeeland
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	21 mm	1742	duit West-Friesland
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	23 mm	17...	duit Holland
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	21 mm	17...	duit Holland
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	21 mm	1627	duit Holland
35	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	19 mm		duit indet
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M02	zilver	naairing	1	19 mm	1750-1800	zware kwaliteit, rand met dieren
35	Zwhoek stolp	1675-1800		messing	naairing	1	17 mm		kleine naairing
35	Zwhoek stolp	1675-1800		messing	naairing	1			gecorrodeerd
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M05	messing	rekenpenning	1		1719-1756	Vz: buste + GEORG.D.G.M.P.REX, kz: wapenschild + WOLF.HIRON. HOFMANN.RE.P. = Wolf Hieronymus Hoffmann, Neurenberg
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M06	messing	rekenpenning	1		1732-1783	Vz: buste + LUD.XV.D.G.FR.M.N.ET.REX, kz: leeuw + RECHEN PFENNING + IAD = Johann Albrecht Dorn, Neurenberg
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M07	messing	rekenpenning	1		1734-1780 (na1774)	Vz: buste + LVD.XVI.D.G.FR.ET.NAV.REX, kz: God Mars + ARMIS.NVNC.TOTA + I.G.K. = Johann Georg Kunstmann, Neurenberg
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M08	messing	rekenpenning	1		1705-1743 (na 1715)	Vz: buste + LUD.XV.D.G.FR.ET.NA.REX, kz: schip + DURCH GLUCK UND KUNST + I.C.H. = Johan Conrad Höger, Neurenberg
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M09	messing	rekenpenning	1		1705-1743 (na 1715)	Als 35-M08
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M10	messing	rekenpenning	1		1732-1783	Vz: buste + LVD.XV.D.G.FR.MA.ET.REX, kz: God Mars + IOH.ALB.DORN = Johann Albrecht Dorn, Neurenberg
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M11	messing	rekenpenning	1		1734-1780 (na1774)	Als 35-M07
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M12	messing	rekenpenning	1		1701-1748 (na 1774!)	Vz: buste + LVD.XVI.D.G.FR.ET.NAV.REX, kz: boom en zon + RECHEN PFENNING + I.I.D. = Johann Jacob Dietzel, Neurenberg
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M13	messing	rekenpenning	1		1732-1783	Als 35-M10
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M14	messing	rekenpenning	1		1705-1743 (na 1715)	Vz: buste + LVD XV D G FR.ET N REX, kz: personificatie overwinning, LE.REPOS SVIT LA.VICTOIRE +I.C.H., Johan Conrad Höger, Neurenberg
35	Zwhoek stolp	1675-1800	M15	messing	rekenpenning	1		1732-1783	Als 35-M10
35	Zwhoek stolp	1675-1800		messing	ring	1	30 mm		
35	Zwhoek stolp	1675-1800		messing	ring	1	26 mm		
35	Zwhoek stolp	1675-1800		messing	ring	1	24 mm		
35	Zwhoek stolp	1675-1800		messing	ring	1	17 mm		
35	Zwhoek stolp	1675-1800		tin/lood	knoop	1	14 mm		oog afgebroken, onversierd
39	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	22 mm	ca 1754-1766	duit Zeeland
39	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	21 mm	1769	duit West-Friesland
39	Zwhoek stolp	1675-1800		koper	munt	1	21 mm	1766	duit Overijssel
39	Zwhoek stolp	1675-1800		lood	indet	3			divers lood indet
39	Zwhoek stolp	1675-1800		messing	knoop	1			platte knoop, double ..
39	Zwhoek stolp	1675-1800	M02	messing	rekenpenning	1	20 mm	1734-1780 (na 1741)	Vz: buste + ELISA.BATHA, kz: boom + I.G.KVNSTMANN + I.G.K. = Johann Georg Kunstmann, Neurenberg
39	Zwhoek stolp	1675-1800	M03	messing	rekenpenning	1	20 mm	1701-1748 (na 1774!)	Als 35-M12
39	Zwhoek stolp	1675-1800	M04	messing	rekenpenning	1	20 mm		Vz: buste + IOSEPH.II.D.G.IMP., kz: Fortuna + FRIEDE GLUCK, mogelijk van Jacob Lauer, Neurenberg

39	Zwhoek stolp	1675-1800	M05	messing	rekenpenning	1	20 mm	1734-1780 (na 1774)	Vz: buste + LUD.XVI.D.G.REX, kz: schip + PLVS.VLTRA + I.G.K. = Johann Georg Kunstmann, Neurenberg
39	Zwhoek stolp	1675-1800	M01	messing	scapulier	1		1850-1900 (na 1832)	wonderdadige medaille aan ketting, vz: Maria + O MARIE CONÇUE SANS PECHE P.P., kz: M met kruis
40	ten westen S8	1750-1800	M01	messing	mesheft	1	88 mm		messing bekroning op ivooren (?) heft, getordeerd
43	puntvondst S76	nvt		messing	vingerhoed	1	19 mm		randversiering met harten
47	aanleg wp 3	nvt		koper	munt	1	21 mm	1628	duit Overijssel
47	aanleg wp 3	nvt		lood	keurlood	1	20 mm		Amsterdam, vz: wapen Amsterdam met 2 leeuwen, kz: adelaar met randtekst; type zegellood (zaklood)
55	kuil S94	1500-1600		ijzer	nagel	1	40 mm		
57	vulling put S93	1675-1800		tin	lepel	1			steeluiteinde tinnen lepel, tinmerk op steel: wapen? + kroon + RI
59	puinlaag in kelder S105	1600-1650	M01	koper	munt	1	24 mm	1583-1592	Luik (type 41), vz: borstbeeld + ..EP.LE.DVX.B.CO.LOS, kz: wapen + AVDIATVR.AL...
61	stort	nvt		messing	indet	1			
61	stort	nvt		messing	knoop	1	13 mm		halve bol, bloemmotief
61	stort	nvt	M01	messing	rekenpenning	1			Onduidelijk
61	stort	nvt	M02	messing	rekenpenning	1		1732-1783	Als 35-M10
63	onder puinlaag S105	1600-1625		koper	munt	1	20 mm	ca 1604-1606	duit Overijssel (type 10)
66	aanleg wp 4	nvt		koper	munt	1	20 mm		duit indet
66	aanleg wp 4	nvt		messing	ring	1	30 mm		
66	aanleg wp 4	nvt		messing	vingerhoed	1	26 mm		
67	vulling waterput S46	1900-2000		ijzer	paardenbit	1			
76	stort	nvt		messing	medaille	1	50x43 mm		1e prijs, touwtrekken, kz: schellinkhout 10-6-'79
76	stort	nvt		indet	indet	2			divers metaal indet
76	stort	nvt		koper	munt	1			1 cent Beatrix
76	stort	nvt		koper	munt	1	22 mm	1883	2 cent Belgie
76	stort	nvt	M01	koper	munt	1	19 mm	ca 1681-1683	duit Reckheim (type 36), vz: TRAREC binnen vierpas, kz: wapen met 2 leeuwen
76	stort	nvt		lood	gewicht	1	27 mm		keur Hoorn, 56,7 gr
76	stort	nvt		lood	indet	1			lood indet
76	stort	nvt		messing	horlogesleutel	1			incompleet
76	stort	nvt		messing	ring	1	28 mm		
76	stort	nvt		messing	schuif	1			vrij modern

Natuursteen

Vnr	Complex	Complexdat.	N	Materiaal	Vorm	Datering	n	Afmetingen	Opmerkingen
72	hooilaag binnen vierkant	nvt		natuursteen	slipsteen	1850-1950	1	L:>13,5 B:3 D:1,2	1 zijde een wafelmotief, ziet er machinaal uit, incompleet
42	aanleg wp 3, zwarte laag	1575-1600		hardsteen	stoep?		1	D:5,5	brok met aan 1 zijde gladde kant, andere zijde frijnslag. Stuk stoep oid

Overig

Vnr	Complex	Complexdat.	O	Materiaal	Vorm	n	Datering	Afmetingen	Opmerkingen
57	vulling waterput S93	1675-1800		hout	schijfje	1		Dia: 3 D:1-2 cm	schijfje van een tak, berk?
56	mestkuil S96	1500-1575	T00	textiel (wol?)	lapje	1		18 x 2,9 cm	geweven en vervilt, 2 stikselgaatjes
56	mestkuil S96	1500-1575	L01	leer	schoen	12	1500-1700	maat 34	Goubitz 90

Bijlage 11 - Botanisch onderzoek

Project 474

Schellinkhout, Dorpsweg 20

M1, S96

Onderzoeker: L. de Sitter-Homans

Het monster (10 l) is afkomstig uit een mestkuil, en bestaat bijna helemaal uit mest.

Algehele indruk: lagen mest, met wat stroresten, en plantenresten.

In een apart zakje: haar (koe) met dunne mest.

Een klein deel van het monster uitgespoeld. De fracties geven een beeld (spectrum) van voornamelijk weideplanten.

Enkele kleine fragmenten houtskool en een verbrand zaad van vermoedelijk boon (tuinboon?).

En een klein fragmentje leer (van schoenzool) zijn ook in het monster aangetroffen.

Zaden die in het monster zijn gevonden:

Carex	Zegge (G)
Eleocharis	Waterbies (G)
Leontodon autumnalis	Vertakte leeuwentand
Ranunculus repens	Kruipende boterbloem
Ranunculus sardous	Behaarde boterbloem
Rumex	Zuring (G)
Taraxacum officinale	Paardenbloem
Triglochin maritima	Schorrezoutgras
Gras achtige	
Enkele takjes mos	

De mest is vermoedelijk alleen afkomstig van koeien. Opvallend is de afwezigheid van insectenresten.

Bijlage 12

Schellinkhout, Dorpsweg 20

Dendrochronologisch onderzoek

Van Daalen Dendrochronologie

Projectnummer: 17.069

Afgerond: december 2017

Auteur: ir. S. van Daalen

Opdrachtgever: Archeologie West-Friesland

Contact:

H.G. Gooszenstraat 1, kamer 15, 7415 CL Deventer

vandaalen@dendro.nl

www.dendro.nl

tel: +31 (0)630114237

Copyright: Archeologie West-Friesland/Van Daalen Dendrochronologie

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Archeologie West-Friesland en/of Van Daalen Dendrochronologie.

INLEIDING

In opdracht van Archeologie West-Friesland zijn enkele monsters van balken van de afgebrande stolpboerderij aan de Dorpsweg 20 te Schellinkhout dendrochronologisch onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd in december 2017 op het laboratorium van Van Daalen Dendrochronologie te Deventer.

METHODE

Selectie en vooronderzoek

Voor ieder monster is nagegaan of het een dateerbare houtsoort betrof, of het voldoende jaarringen leek te hebben (minimaal 70) en of het jaarringpatroon vrij was van verstoringen. Waar mogelijk wordt voorkeur gegeven aan monsters met spinhout of wankant (zie hieronder). Voor monsters waarvan de houtsoort niet met het blote oog bepaald kon worden is aan de hand van microscopische coupes en een determinatiesleutel¹ de houtsoort bepaald.

Meting(en)

Geschikt bevonden monsters hebben elk een unieke metingcode toegekend gekregen en zijn volgens standaard methodes langs één of meerdere radiale trajecten geprepareerd.² Langs ieder radiaal traject zijn de jaarringbreedtes ingemeten met een daartoe ingerichte meetopstelling.³ Waar meerdere metingen aan hetzelfde monster verricht zijn, zijn deze gemiddeld tot één meting zodat ieder individueel element altijd door één meting vertegenwoordigd wordt (zie tabel 2).

Bij het inmeten is gelet op aanwezigheid van spinhout of wankant.⁴ Deze informatie wordt gebruikt voor het schatten van een kapjaar of kapinterval. Hierbij worden de volgende situaties onderscheiden (zie tabel 1). De codering is gebaseerd op Baillie (1982, p.61) en wordt toegelicht in bijlage 1.

---

¹ Schweingruber 1990.

² Pilcher 1990.

³ Een Velmex meetopstelling met Acu-Rite QV10-V lineaire codeerder met een nauwkeurigheid van 10 µm gekoppeld aan een Euromex binoculair microscoop met een vergroting van 10 en 30 maal.

⁴ De termen spinhout en wankant worden toegelicht in bijlage 1.

Tabel 1. Verschillende schattingsmethoden voor kapintervallen voor een datering in het jaar x.

code	omschrijving	notatie
A	wankant aanwezig, kapinterval vastgesteld buiten groeiseizoen van laatste jaar.	herfst/winter x/x+1
A1	wankant aanwezig, kapinterval vastgesteld tijdens groeiseizoen van laatste jaar.	zomer x
A2	wankant aanwezig; kapinterval vastgesteld in aanvang van volgend groeiseizoen.	lente x+1
B	geen wankant, spinthout deels aanwezig; Bayesiaanse schatting van een kapinterval (alleen voor eik)	mediaan, (2• δ interval)
C	alleen spinthoutgrens aanwezig; schatting van een kapinterval (alleen voor eik)	mediaan, (2• δ interval)
D	geen spinthout aanwezig (alleen voor eik)	na x+min. aantal spinthout
E	geen spinthout aanwezig	na x

Dateringsonderzoek

De metingen zijn met behulp van dendrochronologische software⁵ met elkaar en met referentiecurven vergeleken. Voor iedere positie tussen de metingen zijn twee parameters berekend:

1. Student t-waarde. De t-waarde beschrijft de overeenkomst tussen twee getallenreeksen voor een gegeven positie. Hoe hoger deze waarde, hoe sterker de gelijkheid is; een t-waarde hoger dan 5 komt grofweg neer op een kans van 1 op 10.000 dat de gevonden uitslag op toeval berust en kan als een indicatie voor een datering beschouwd worden. Voorafgaand aan het berekenen van de t-waarde worden de jaarringbreedtes logaritmisch getransformeerd⁶ zodat deze een normale verdeling benaderen.
2. *Gleichläufigkeit* (GLK); het percentage van de intervallen tussen twee jaren waarin de meting en referentiecurve gelijktijdig een stijging of daling in het jaarringpatroon laten zien. In de praktijk wordt een GLK van minder dan 62 als zwak beschouwd.

Synchronisaties die aan de statistische vereisten voldoen zijn door de dendrochronoloog visueel beoordeeld. De synchronisatie is vervolgens geaccepteerd of verworpen. Onderlinge dateringen zijn uitgevoerd om metingen uit dezelfde boom te identificeren en/of één of meerdere middelcurven samen te stellen die het dateren faciliteren.

⁵ PAST4. Uitgegeven door SCIEM, Wenen (Oostenrijk). www.sciem.com

⁶ De zogeheten transformatie van Hollstein (Hollstein 1980).

RESULTATEN

Selectie en vooronderzoek

Voor het onderzoek zijn 6 naalddhouten monsters aangeleverd. Uit houtanatomisch onderzoek bleek dat het in alle gevallen om grove den (*Pinus sylvestris* L.) ging (zie tabel 2).

De buitenzijde van de monsters is in meer of minder mate verkoold. Balk 7 is voor een klein deel door de brand aangetast, maar hier lijkt de wankant niet aanwezig.

Metingen

Tabel 2. Overzicht van de meetgegevens. n: aantal jaarringen, $n_{(s)}$: aantal spintringen, type: schattingswijze voor het kapinterval conform tabel 1.

omschrijving	houtsoort	meting	n	$n_{(s)}$	type
stijl 1	grove den	17.069.001	119	n.v.t	E
stijl 2	grove den	17.069.002	173	n.v.t	E
balk 2	grove den	17.069.003	204	n.v.t	E
balk 3	grove den	17.069.004	184	n.v.t	E
balk 4	grove den	17.069.005	100	n.v.t	E
balk 7	grove den	17.069.006	273	n.v.t	E

Dateringsonderzoek

Onderlinge synchronisatie levert voor balk 2 en 3 sterke resultaten op, maar het lijkt hier niet om dezelfde boom te gaan. Hieruit is geen middelcurve gemaakt omdat de metingen – met uitzondering van balk 4 – op individuele basis eenvoudig gedateerd kunnen worden (zie tabel 3).

De vermelde referentiecurven staan in tabel 4 toegelicht.

Tabel 3. Overzicht van de dateringen met statistische onderbouwing. De grafische weergave van de metingen met de onderstreepte referentiecurve staat in bijlage 2. $eind_{(m)}$ / $eind_{(r)}$: positie van de laatste jaarring van de meting/referentie.

meting	$eind_{(m)}$	referentie	$eind_{(r)}$	overlap	GLK	t-waarde
17.069.001	1604	<u>NLPISY03</u>	1736	119	78,6	8,29
17.069.002	1581	<u>NLPISY03</u>	1736	173	69,9	6,52
17.069.003	1537	17.069.004	1535	184	69,3	8,88
17.069.003	1537	<u>NLPISY03</u>	1736	204	66,2	6,32
17.069.004	1535	<u>NLPISY03</u>	1736	184	72,8	8,62
17.069.006	1532	<u>NLPISY02</u>	1725	214	66,4	7,07

Tabel 4. Overzicht van vermelde referentiecurven.

referentie	omschrijving
NLPISYO2	Nederland, constructiehout (import uit Zuid-Noorwegen). Referentiecurve voor grove den (1319 - 1725). Van Daalen, niet gepubliceerde data.
NLPISYO3	Nederland, constructiehout (import uit Zuid-Noorwegen). Versie 20160607. Referentiecurve voor grove den (1253 - 1736). Van Daalen, niet gepubliceerde data.

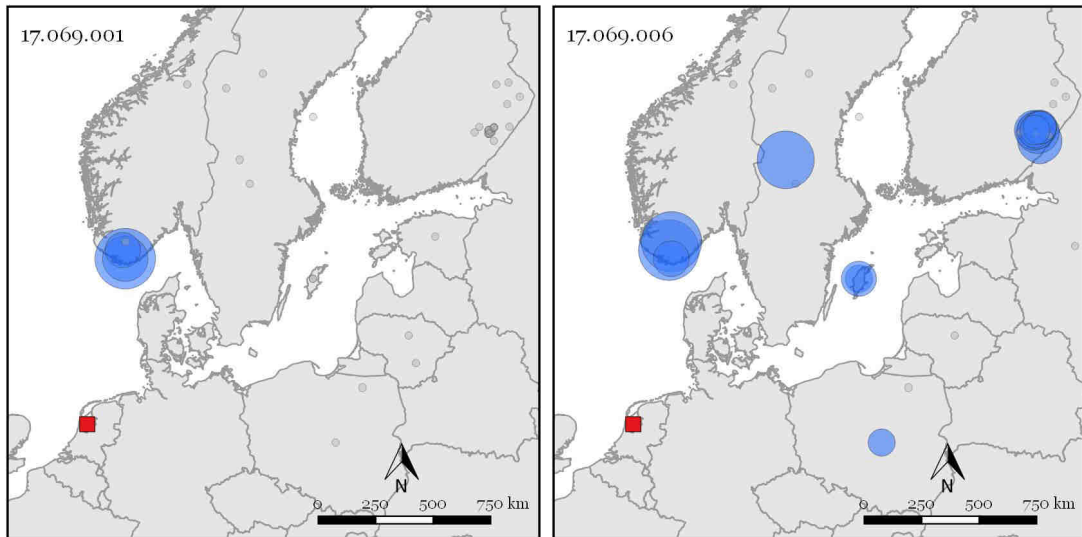
INTERPRETATIE

Het onderzoek is deels geslaagd in het vinden van een datering voor de monsters (zie tabel 5). Het schatten van een afgebakend kapinterval is niet mogelijk. Bij de brand is een onbekend aantal jaarringen verloren gegaan waarbij ook niet duidelijk is of de wankant oorspronkelijk aanwezig was. Van de stomp kan alleen met zekerheid gesteld worden dat deze op zijn vroegst uit de 17e eeuw kan dateren. Een recenter bouwjaar betekent ook dat er zeer veel jaarringen ontbreken, waarmee de ouderdom van de gebruikte bomen onwaarschijnlijke aantallen begint te bereiken. Als verondersteld wordt dat het hout één fase vertegenwoordigt, dan komt een bouwjaar in bijvoorbeeld 1650 neer op circa 120 ontbrekende jaarringen voor de toch al 273 jaar oude balk 7, waarmee de leeftijd van de boom rond de 400 jaar komt te liggen. Dit is eerder waargenomen, maar moet als uitzonderlijk beschouwd worden. Een 18e-eeuwse ouderdom tart de geloofwaardigheid gegeven de eerdere aanname.

Tabel 5. Schatting van de kapintervallen. Het type is de schatting volgens tabel 1.

omschrijving	meting	eind	kapinterval	type
stijl 1	17.069.001	1604	na 1604	E
stijl 2	17.069.002	1581	na 1581	E
balk 2	17.069.003	1537	na 1537	E
balk 3	17.069.004	1535	na 1535	E
balk 4	17.069.005	-		E
balk 7	17.069.006	1532	na 1532	E

De herkomst van het hout is gebruikelijk. Voor alle gedateerde monsters moet dit in het zuiden van Noorwegen gezocht worden. Balk 7 laat een opvallend – geografisch - brede reeks aan synchronisaties zien in vergelijking met bijvoorbeeld stijl 1 (zie afb. 1). Dit kan het gevolg zijn van de lengte van de meting die tot hogere t-waardes leidt, maar een afwijkende herkomst is niet uit te sluiten.

Afbeelding 1. Geografische weergave van de synchronisatieresultaten. De grootte van de blauwe cirkel geeft de (relatieve) sterkte van de t-waarde aan, een grijze stip geeft aan dat een meting wel voldoende overlap heeft met een referentiecurve, maar een t-waarde lager dan 4 en/of een GLK lager dan 60. ■ geeft aan waar het hout is aangetroffen.

LITERATUUR

Baillie, M.G.L., 1982: *Tree-ring dating and Archaeology*. ISBN 0-7099-0613-7. Croom Helm Ltd. London.

Bronk Ramsey, C., 2009: Bayesian analysis of radiocarbon dates. In: *Radiocarbon*, 51(1), pp. 337-360.

Hollstein, E., 1980: *Trierer Grabungen und Forschungen. Band XI*, Rheinisches Landesmuseum Trier. ISBN 3-8053-0096-4. Verlag Philipp von Zabern, Mainz am Rhein.

Pilcher, J.R., Sample preparation, Cross-dating, and Measurement. In: Cook, E.R., Kairiukstis, L.A., (eds) 1990: *Methods of Dendrochronology, Applications in the Environmental Sciences*. Kluwer Academic Publishers. ISBN 0-7923-0586-8.

Schweingruber, F.H., 1990: *Mikroskopische Holzanatomie. Formenspektren mitteleuropäischer Stamm- Und Zweigölzer zur Bestimmung von recentem und subfossilem Material*. 226 pp. Zürcher AG. ZugOxf.: 811.1 __ 016 : 810 : 814.7 (4). 3^e druk.

BIJLAGE 1

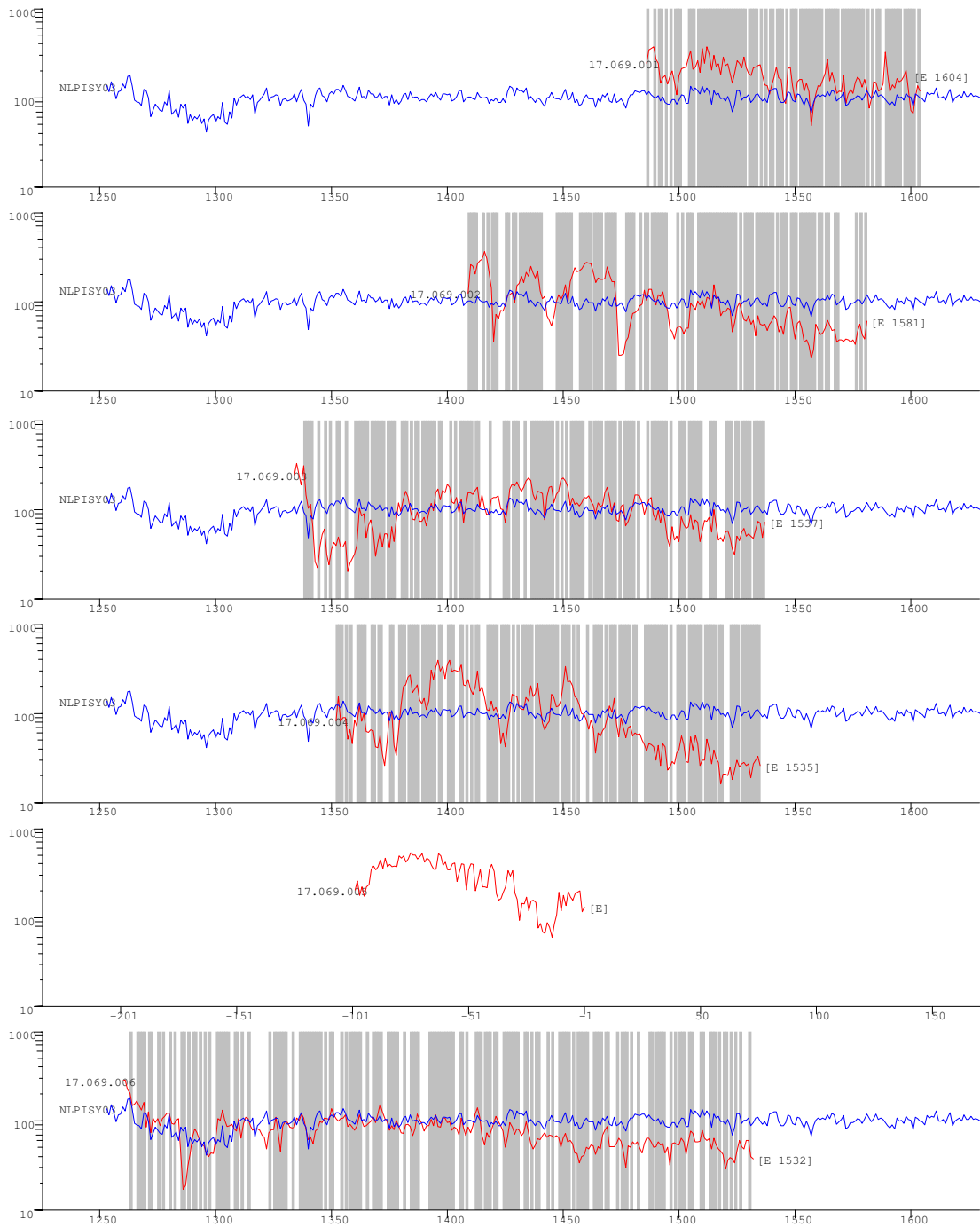
- A. Wankant aanwezig: De jaarringgrens van de buitenste jaarring direct onder de bast maakt het mogelijk het seizoen te bepalen waarin de boom gekapt is. Aanwezigheid van de wankant betekent per definitie dat het spinthout volledig aanwezig is. Het seizoen waarin de boom gekapt is volgt uit de mate waarin de buitenste ring gevormd is:
1. A: De buitenste jaarring is volledig gevormd. Het kapinterval valt buiten het groeiseizoen van de laatste (gedateerde) jaarring.
  2. A1: De buitenste jaarring is niet volledig gevormd. Het kapinterval valt in het groeiseizoen van de laatste (gedateerde) jaarring.
  3. A2: Alleen de aanzet tot de buitenste jaarring is aanwezig. Deze jaarring wordt niet ingemeten. Het kapinterval valt aan het begin van het groeiseizoen volgend op de laatste (ingemeten) jaarring.
- B. Spinthout aanwezig: Het spinthout is de buitenste zone van de stam waar het hout nog niet is omgezet in kernhout. Niet alle houtsoorten vormen kernhout en alleen bij eik is het aantal jaarringen in het spinthout statistisch te omschrijven zodat een schatting gemaakt kan worden van het aantal ontbrekende jaarringen tot de wankant. Voor het berekenen van het kapinterval wordt OxCal⁷ gebruikt met door de auteur samengestelde spinthoutstatistieken. Hieruit volgt een jaartal dat het meest waarschijnlijk is (de mediaan), met daarom heen een 2- δ (95,4%) betrouwbaarheidsinterval. Spinthoutstatistieken verschillen zijn niet voor alle herkomstgebieden hetzelfde, waardoor naar gelang de herkomst van het hout andere spinthoutstatistieken toegepast kunnen worden.
- C. Spinthoutgrens aanwezig: Als (een deel van) de contouren van een monster één en dezelfde jaarring volgen dan kan dit geïnterpreteerd worden als de overgang tussen het kernhout en het (niet meer aanwezige) spinthout. Hierbij wordt op dezelfde wijze als hierboven een kapinterval berekend. Hierbij moet de kanttekening geplaatst worden dat dit alleen met redelijke zekerheid vastgesteld kan worden als dit langs een voldoende groot deel van de contouren van het monster zichtbaar is.
- D. Geen spinthout aanwezig: Hierbij is het niet mogelijk een kapinterval te schatten en kan alleen gesteld worden dat in ieder geval een klein aantal spinthoutringen (6 stuks) volgt op het kernhout. De vroegst mogelijke datering wordt dan met een corresponderend aantal jaarringen gecorrigeerd. Dit geldt alleen voor eik.
- E. Geen spinhoutstatistieken beschikbaar of geen kernhoutvorming: Hierbij is het niet mogelijk een kapinterval te schatten en kan alleen gesteld worden dat het kapjaar ná de datering van de buitenste ring valt. Dit wordt zowel toegepast voor houtsoorten die geen kernhout vormen, of waarvoor het aantal spinthoutringen niet rekenkundig te omschrijven is.

---

⁷ Bronk Ramsey 2009.

BIJLAGE 2

Hier onder staan de metingen afgebeeld met de in tabel 3 aangegeven referentie. Op de x-as staan de jaartallen, op de y-as de ringbreedtes op een logaritmische schaal, uitgedrukt in 1/100 mm. Het spinthout is gestippeld aangegeven. De grijze banen geven intervallen met een positieve GLK aan.

Bijlage 13

Schellinkhout - Dorpsweg 20

Dendrochronologisch onderzoek

Van Daalen Dendrochronologie

Projectnummer: 18.137

Afgerond: februari 2019

Auteur: ir. S. van Daalen

Contact:

H.G. Gooszenstraat 1, kamer 15, 7415 CL Deventer

vandaalen@dendro.nl

www.dendro.nl

tel: +31 (0)630114237

In opdracht van:

Archeologie West-Friesland

Afdeling VVH/bureau Erfgoed

Postbus 603

1620 AR Hoorn

Copyright: Archeologie West-Friesland en/of Van Daalen dendrochronologie

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Archeologie West-Friesland en/of Van Daalen Dendrochronologie.

INLEIDING

In opdracht van Archeologie West-Friesland zijn enkele vondsten van de opgraving aan de Dorpsweg 20 te Schellinkhout onderzocht op dendrochronologie en houtsoort. De vondsten zijn afkomstig van een waterput. Aanvullende informatie over de vondsten is niet verstrekt. Het onderzoek is uitgevoerd in februari 2019 op het laboratorium van Van Daalen Dendrochronologie te Deventer.

METHODE

Selectie en vooronderzoek

Voor ieder monster is nagegaan of het een dateerbare houtsoort betrof, of het voldoende jaarringen leek te hebben (minimaal 70) en of het jaarringpatroon vrij was van verstoringen. Waar mogelijk wordt voorkeur gegeven aan monsters met spinhout of wankant (zie hieronder). Voor monsters waarvan de houtsoort niet met het blote oog bepaald kon worden is aan de hand van microscopische coupes en een determinatiesleutel¹ de houtsoort bepaald.

Meting(en)

Geschikt bevonden monsters hebben elk een unieke metingcode toegekend gekregen en zijn volgens standaard methodes langs één of meerdere radiale trajecten geprepareerd.² Langs ieder radiaal traject zijn de jaarringbreedtes ingemeten met een daartoe ingerichte meetopstelling.³ Waar meerdere metingen aan hetzelfde monster verricht zijn, zijn deze gemiddeld tot één meting zodat ieder individueel element altijd door één meting vertegenwoordigd wordt (zie tabel 2).

Bij het inmeten is gelet op aanwezigheid van spinhout of wankant.⁴ Deze informatie wordt gebruikt voor het schatten van een kapjaar of kapinterval. Hierbij worden de volgende situaties onderscheiden (zie tabel 1). De codering is gebaseerd op Baillie (1982, p.61) en wordt toegelicht in bijlage 1.

---

¹ Schweingruber 1990.

² Pilcher 1990.

³ Een Velmex meetopstelling met Acu-Rite QV10-V lineaire codeerder met een nauwkeurigheid van 10 µm gekoppeld aan een Euromex binoculair microscoop met een vergroting van 10 en 30 maal.

⁴ De termen spinhout en wankant worden toegelicht in bijlage 1.

Tabel 1. Verschillende schattingsmethoden voor kapintervallen voor een datering in het jaar x.

code	omschrijving	notatie
A	wankant aanwezig, kapinterval vastgesteld buiten groeiseizoen van laatste jaar.	herfst/winter x/x+1
A1	wankant aanwezig, kapinterval vastgesteld tijdens groeiseizoen van laatste jaar.	zomer x
A2	wankant aanwezig; kapinterval vastgesteld in aanvang van volgend groeiseizoen.	lente x+1
B	geen wankant, spinthout deels aanwezig; Bayesiaanse schatting van een kapinterval (alleen voor eik)	mediaan, (2• δ interval)
C	alleen spinthoutgrens aanwezig; schatting van een kapinterval (alleen voor eik)	mediaan, (2• δ interval)
D	geen spinthout aanwezig (alleen voor eik)	na x+min. aantal spinthout
E	geen spinthout aanwezig	na x

Dateringsonderzoek

De metingen zijn met behulp van dendrochronologische software⁵ met elkaar en met referentiecurven vergeleken. Voor iedere positie tussen de metingen zijn twee parameters berekend:

1. Student t-waarde. De t-waarde beschrijft de overeenkomst tussen twee getallenreeksen voor een gegeven positie. Hoe hoger deze waarde, hoe sterker de gelijkheid is; een t-waarde hoger dan 5 komt grofweg neer op een kans van 1 op 10.000 dat de gevonden uitslag op toeval berust en kan als een indicatie voor een datering beschouwd worden. Voorafgaand aan het berekenen van de t-waarde worden de jaarringbreedtes logaritmisch getransformeerd⁶ zodat deze een normale verdeling benaderen.
2. *Gleichläufigkeit* (GLK); het percentage van de intervallen tussen twee jaren waarin de meting en referentiecurve gelijktijdig een stijging of daling in het jaarringpatroon laten zien. In de praktijk wordt een GLK van minder dan 62 als zwak beschouwd.

Synchronisaties die aan de statistische vereisten voldoen zijn door de dendrochronoloog visueel beoordeeld. De synchronisatie is vervolgens geaccepteerd of verworpen. Onderlinge dateringen zijn uitgevoerd om metingen uit dezelfde boom te identificeren en/of één of meerdere middelcurven samen te stellen die het dateren faciliteren.

⁵ PAST4. Uitgegeven door SCIEM, Wenen (Oostenrijk). www.sciem.com

⁶ De zogeheten transformatie van Hollstein (Hollstein 1980).

RESULTATEN

Selectie en vooronderzoek

Voor het onderzoek zijn 3 monsters aangeleverd. Het gaat hierbij om eik (*Quercus sp.*), grove den (*Pinus sylvestris* L.) en iep (*Ulmus sp.* L.) ging. De eiken en grenen monsters zijn dendrochronologisch onderzocht (zie tabel 2).

Metingen

Tabel 2. Overzicht van de meetgegevens. n: aantal jaarringen, n_(s): aantal spintringen, type: schattingswijze voor het kapinterval conform tabel 1.

spoor nr.	monster	omschrijving	houtsoort	meting	n	n _(s)	type
93	2.1	plank onder waterput	iep				
93	2.5	plank uit waterput	eik	18.137.001	94	-	D
93	2.6	plank uit waterput	grove den	18.137.002	183	n.v.t.	E

Dateringsonderzoek

Synchronisatie van de metingen met relevantie referentiecurven levert voor beide metingen resultaten op aan het begin van de 16^e eeuw (zie tabel 3).

De vermelde referentiecurven staan in tabel 4 toegelicht.

Tabel 3. Overzicht van de dateringen met statistische onderbouwing. De grafische weergave van de metingen met de onderstreepte referentiecurve staat in bijlage 2. eind_(m)/eind_(r): positie van de laatste jaarring van de meting/referentie.

meting	eind _(m)	referentie	eind _(r)	overlap	GLK	t-waarde
18.137.001	1524	<u>NL421.2.11</u>	1597	94	65,40	5,02
18.137.002	1518	<u>NLPISYO3</u>	1736	183	63,10	6,42

Tabel 4. Overzicht van vermelde referentiecurven.

referentie	omschrijving
NL421.2.11	Venlo; gebouwen binnenstad (import uit Noordelijke Maasvallei). Referentiecurve voor eik (1388 - 1597). Van Daalen, niet gepubliceerde data.
NLPISYO3	Nederland, constructiehout (import uit Zuid-Noorwegen). Versie 20160607. Referentiecurve voor grove den (1253 - 1736). Van Daalen, niet gepubliceerde data.

INTERPRETATIE

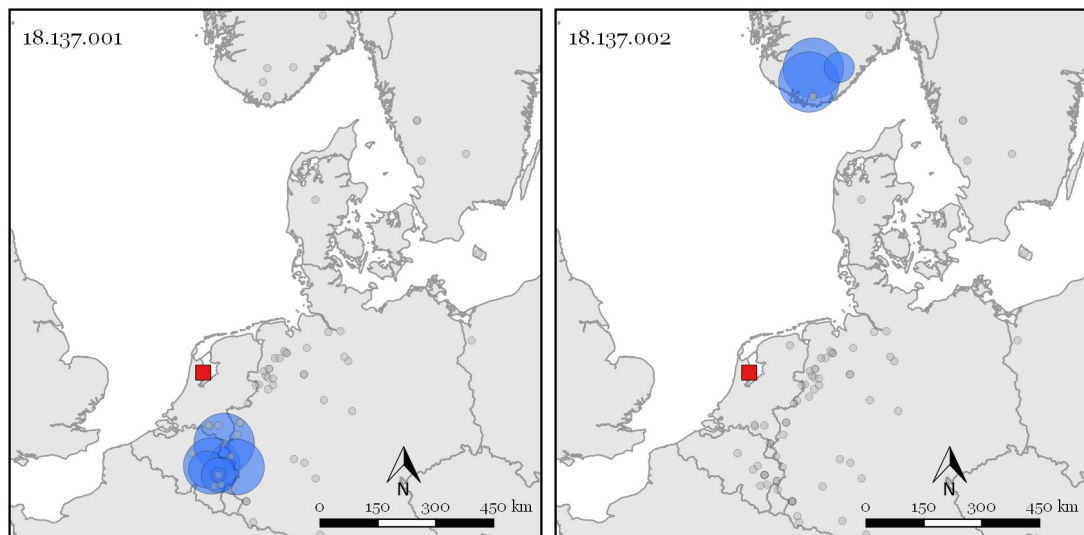
Het onderzoek is er in geslaagd een datering te vinden voor de monsters. Omdat het spinthout of de wankant ontbreekt, kan alleen de ondergrens van het kapinterval bepaald worden (zie tabel 5).

Tabel 5. Schatting van de kapintervallen. Het type is de schatting volgens tabel 1.

spoornr.	monster	meting	eind	kapinterval	type
93	2.5	18.137.001	1524	na 1530	D
93	2.6	18.137.002	1518	na 1518	E

De eiken vondst is afkomstig uit de Maasvallei, wat voor West-Friesland een ongebruikelijke herkomst is.

Het grenen is afkomstig uit het meer gebruikelijke zuiden van Noorwegen (zie afb. 1).

Afbeelding 1. Geografische weergave van de synchronisatieresultaten. De grootte van de blauwe cirkel geeft de (relatieve) sterkte van de t-waarde aan, een grijze stip geeft aan dat een meting wel voldoende overlap heeft met een referentiecurve, maar een t-waarde lager dan 4 en/of een GLK lager dan 60.

■ geeft aan waar het hout is aangetroffen.

LITERATUUR

Baillie, M.G.L., 1982: *Tree-ring dating and Archaeology*. ISBN 0-7099-0613-7. Croom Helm Ltd. London.

Bronk Ramsey, C., 2009: Bayesian analysis of radiocarbon dates. In: *Radiocarbon*, 51(1), pp. 337-360.

Hollstein, E., 1980: *Trierer Grabungen und Forschungen. Band XI*, Rheinisches Landesmuseum Trier. ISBN 3-8053-0096-4. Verlag Philipp von Zabern, Mainz am Rhein.

Pilcher, J.R., Sample preparation, Cross-dating, and Measurement. In: Cook, E.R., Kairiukstis, L.A., (eds) 1990: *Methods of Dendrochronology, Applications in the Environmental Sciences*. Kluwer Academic Publishers. ISBN 0-7923-0586-8.

Schweingruber, F.H., 1990: *Mikroskopische Holzanatomie. Formenspektren mitteleuropäischer Stamm- Und Zweigölzer zur Bestimmung von recentem und subfossilem Material*. 226 pp. Zürcher AG. ZugOxf.: 811.1 __ 016 : 810 : 814.7 (4). 3^e druk.

BIJLAGE 1

- A. Wankant aanwezig: De jaarringgrens van de buitenste jaarring direct onder de bast maakt het mogelijk het seizoen te bepalen waarin de boom gekapt is. Aanwezigheid van de wankant betekent per definitie dat het spinthout volledig aanwezig is. Het seizoen waarin de boom gekapt is volgt uit de mate waarin de buitenste ring gevormd is:
1. A: De buitenste jaarring is volledig gevormd. Het kapinterval valt buiten het groeiseizoen van de laatste (gedateerde) jaarring.
  2. A1: De buitenste jaarring is niet volledig gevormd. Het kapinterval valt in het groeiseizoen van de laatste (gedateerde) jaarring.
  3. A2: Alleen de aanzet tot de buitenste jaarring is aanwezig. Deze jaarring wordt niet ingemeten. Het kapinterval valt aan het begin van het groeiseizoen volgend op de laatste (ingemeten) jaarring.
- B. Spinthout aanwezig: Het spinthout is de buitenste zone van de stam waar het hout nog niet is omgezet in kernhout. Niet alle houtsoorten vormen kernhout en alleen bij eik is het aantal jaarringen in het spinthout statistisch te omschrijven zodat een schatting gemaakt kan worden van het aantal ontbrekende jaarringen tot de wankant. Voor het berekenen van het kapinterval wordt OxCal⁷ gebruikt met door de auteur samengestelde spinthoutstatistieken. Hieruit volgt een jaartal dat het meest waarschijnlijk is (de mediaan), met daarom heen een 2- δ (95,4%) betrouwbaarheidsinterval. Spinthoutstatistieken verschillen zijn niet voor alle herkomstgebieden hetzelfde, waardoor naar gelang de herkomst van het hout andere spinthoutstatistieken toegepast kunnen worden.
- C. Spinthoutgrens aanwezig: Als (een deel van) de contouren van een monster één en dezelfde jaarring volgen dan kan dit geïnterpreteerd worden als de overgang tussen het kernhout en het (niet meer aanwezige) spinthout. Hierbij wordt op dezelfde wijze als hierboven een kapinterval berekend. Hierbij moet de kanttekening geplaatst worden dat dit alleen met redelijke zekerheid vastgesteld kan worden als dit langs een voldoende groot deel van de contouren van het monster zichtbaar is.
- D. Geen spinthout aanwezig: Hierbij is het niet mogelijk een kapinterval te schatten en kan alleen gesteld worden dat in ieder geval een klein aantal spinthoutringen (6 stuks) volgt op het kernhout. De vroegst mogelijke datering wordt dan met een corresponderend aantal jaarringen gecorrigeerd. Dit geldt alleen voor eik.
- E. Geen spinhoutstatistieken beschikbaar of geen kernhoutvorming: Hierbij is het niet mogelijk een kapinterval te schatten en kan alleen gesteld worden dat het kapjaar ná de datering van de buitenste ring valt. Dit wordt zowel toegepast voor houtsoorten die geen kernhout vormen, of waarvoor het aantal spinthoutringen niet rekenkundig te omschrijven is.

---

⁷ Bronk Ramsey 2009.

BIJLAGE 2

Hier onder staan de metingen afgebeeld met de in tabel 3 aangegeven referentie. Op de x-as staan de jaartallen, op de y-as de ringbreedtes op een logaritmische schaal, uitgedrukt in 1/100 mm. Het spinthout is gestippeld aangegeven. De grijze banen geven intervallen met een positieve GLK aan.

